5.7 Inti Raymi, Cusco, 1982

Solfestivalen Inti Raymi den 24 juni varje år äger sedan 1944 rum ca 2 km från Cusco med en enorm färgprakt och ett skådespel utan dess motsvarighet i syfte att återkalla solen, som då står som lägst på södra halvklotet. Första Inti Raymi-festivalen hölls redan 1412 vid en av Inkaväldets huvudstäder, Cusco, men bannlystes av spanjorerna 1535. Redan dagen före Inti Raymi samlas stora skaror av indianer utomhus runt klotformade potatiskupor med eld inuti. På samma sätt bakades potatisen, Sydamerikas tillskott till vår mattallrik, även för århundradens sedan. År 1982 lyste engelska och amerikanska turister med sin frånvaro under det då pågående Falklandkriget, även om Argentina hade kapitulerat på ön 10 dagar tidigare. Peru stödde Argentina moraliskt under kriget. Från och till möttes vi av smått hatisk tillrop ”Gringo” ute på landsbygden, men dessa burop berodde troligen på misskött gruvnäring ute i obygderna snarare än på Falklandkriget. Fientligheten i telefonlösa bygder manade dock till eftertanke vad gällde extra vatten, extra reservhjul, etcetera. Många talade dessutom vare sig spanska eller engelska utan quechua, varför det skulle ha varit svårt att göra sig förstådd, om olyckan hade varit framme. Vid ett stöldförsök vid ett tillfälle rörde inte en bybo en fena för att bistå Eva.

Bild 5.7.1 – Solfestens emblem.

Bild 5.7.2 – Makalös naturfärgprakt.

Bild 5.7.3 – Bergsindianer från Pisac på marsch.

Bild 5.7.4 – Gåvor förs fram till altaret.

Bild 5.7.5 – Gåvor bärs fram till solguden av Inkans jungfrur.

Bild 5.7.6 – Solguden tillbedjes.

Bild 5.7.7 – Vägen sopas för inkaguden.

Bild 5.7.8 – Höghöjdsindianernas entré.

Bild 5.7.9 – Solgudens tjänare.

Bild 5.7.10 – En ”offer”-get.

Bild 5.7.11 – Plymer och färgprakt.

Bild 5.7.12 – Trötta ben efter en lång dag.

Bild 5.7.13 – ”Offer”-bränning.

Bild 5.7.14 – Inti Raymi besågs av 10 000-tals åskådare, främst indianer.

Bild 5.7.15 – Skymningen faller.

Bild 5.7.16 – ”Avgift” för en bild av lamorna.

Bild 5.7.17 – ”Barnarbetare” med urtida redskap, som används än idag i brist på andra.

5.8 Inkaleden, 1982

Inkaleden startar vid järnvägen 77 km från Cusco och slutar efter 43 km i Machu Picchu. Det fanns bara en grindvakt, som tog upp inträde, men då jag var ”Residente de Peru” var det bara att utan inträde kliva på linbanekorgen på wiren över Urubambafloden. Att bära med vatten, 5 l, som jag gjorde, skapade leenden hos dem som sprang förbi ända tills sista övernattningen, Inti Punku, där källan hade sinat och dropparna var dyra. Jag startade med 20 kg packning, bland annat fjälltält, stormkök och Nordiska fjäders fjällsäck, 5 l vatten, etc., men hälften vore nog lämpligare m.h.t. höjden, Bild 5.8.1. Det ansågs farligt att gå Inkaleden själv, så jag var ”beväpnad” med en Morakniv. Dessutom påstods det finnas bergspuma. En natt hörde jag någonting skrapa mot tältet men somnade efter ett tag med Morakniven i handen. På morgon var marken vit av snö dvs. snöflingor hade glidit på tältduken och skapat ljudet, som jag trodde kom från en puma.

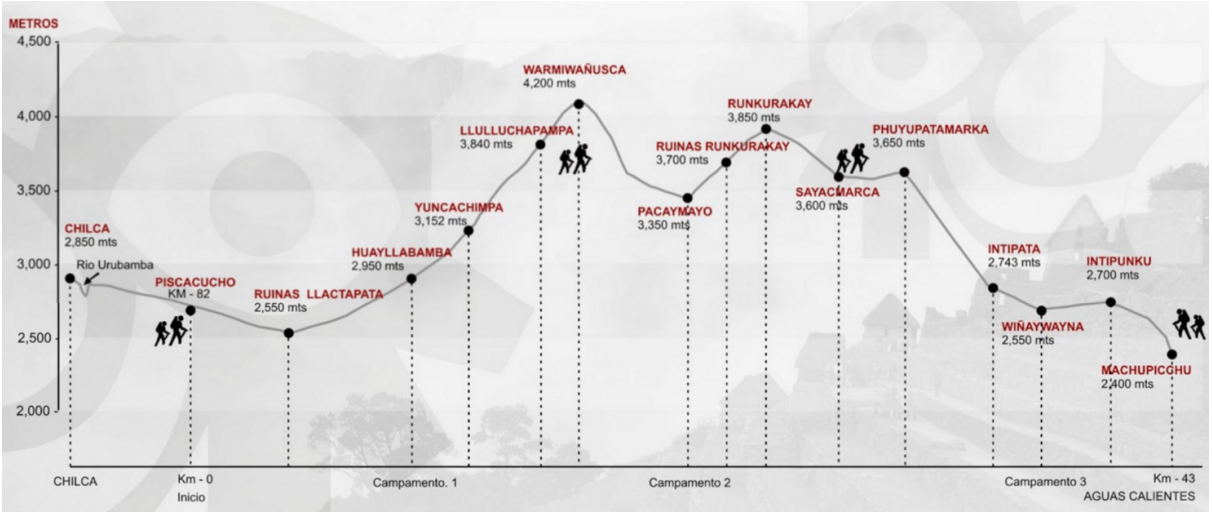

Bild 5.8.0 – Höjdskillnader inom Inkaleden, mellan 2 400 m.ö.h. till 4 200 m.ö.h.

Bild 5.8.1 – Hängkorg i talja till Inkaledens entré – som ”Residente de Peru” gick jag fri.

Bild 5.8.2 – Första tältplatsen i Yuncachimpa, 3 152 m.ö.h. intill stupet mot Urubamba.

Bild 5.8.3 – Nattgammal is.

Bild 5.8.4 – Frusna blomster.

Bild 5.8.2 – Slarvigt uppsatt tält p.g.a. snabbt fallande skymningsmörker.

Bild 5.8.3 – Tältplats no 2, Llulluchapampa, ca 4 000 m.ö.h.

Bild 5.8.4 – Snöinramad sluttning.

Bild 5.8.5 – Puls 3 Hz dvs. 180 slag per minut, uppmätt som mest.

Bild 5.8.6 – Llulluchapampaplatån 3 840 m.ö.h.

Bild 5.8.7 – Brant stigning mot Warmiwanusca, 4 200 m.ö.h.

Bild 5.8.8 - Warmiwanusca, 4 200 m.ö.h., dvs. ungefär dubbelt så högt över havet som Kebnekaise och högre än de flesta berg i Europa

Bild 5.8.9 – Höghöjdstältplats no 2. Det var svårt att sova på grund av hög puls.

Bild 5.8.10 – Nattligt snöfall även på tältet, vars ljud lät som en skrapande bergspumas.

Bild 5.8.11 – Berget S:a Veronica i bakgrunden på andra sidan om Urubambafloden.

Bild 5.8.12 – Skymningen faller på tältplats 2, ca 4 000 m.ö.h., en tältplats med största tänkbara frihet, vald några hundra m från den rekommenderade, där vattnet hade sinat.

Bild 5.8.13 –Pacaymayoslätten.

Bild 5.8.14 – Nytt pass i brant lutning. Besök vid Machu Picchu konditionskrävande.

Bild 5.8.15 – Franska vandrare i sällskap. De vilseledde mig ett tag på ett blindspår som ledde mot avgrunden dvs. mot allt större lutning som slutade i ett stup. Eftersom Inkaleden inte var markerad fanns det många sådana blindspår före den punkt då leden var stensatt. Inkarikets budbärare sprang på denna led för att sända riks-”telegram”.

Bild 5.8.16 – Inkafortet Runkurakay första befästning på Inkaleden mot Machu Picchu.

Bild 5.8.17 – ”Falsk” Inkaled som, med allt brantare lutning, slutade i avgrunden.

Bild 5.8.18 – Efter fortet Runkurakay var Inkaleden stensatt mot Machu Picchu.

Bild 5.8.19 – Trappsteg var möjliga eftersom inkaindianerna inte upptäckte hjulet.

Bild 5.8.20 – Lätta steg nedför branterna.

Bild 5.8.21 – Försvarsavbrott med stockar kunde tas bort - som över en ”vallgrav”.

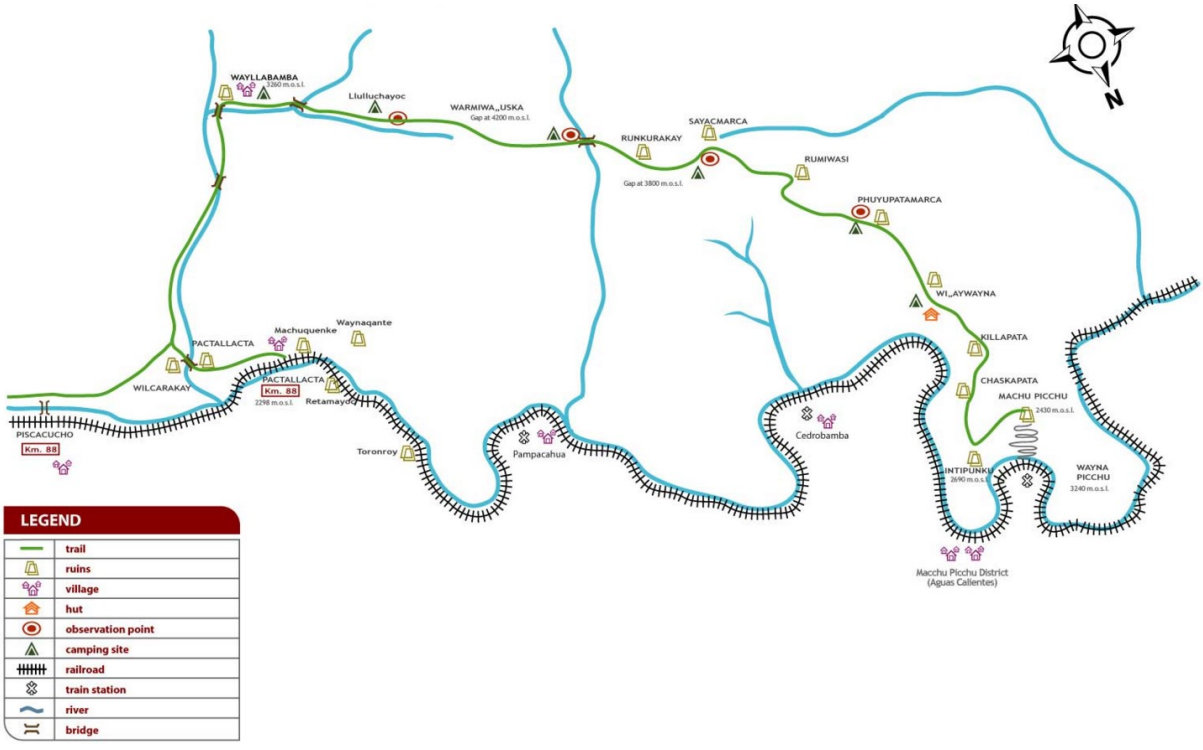

Bild 5.8.22 – Karta över Inkaleden (serpentinväg vid Machu Picchu från 1940-talet).

Bild 5.8.23 – Försvarsfortet Sayacmarca drygt halvvägs på Inkaleden.

Bild 5.8.24 – Ett fönster för varje månad. Solen, Månen och Inkan var huvudsymbolerna i Inkariket och helgades ständigt. Riterna koncentrerades runt solens och månens vandring på himlen i vilka Inkan hade kommit att ingå som en religiös maktsymbol liksom var fallet i många andra religioner t.ex. egyptisk mytologi långt före Inkatiden.

Bild 5.8.25 – Fortet Phuyupatamarca.

Bild 5.8.26 – Terrassodling för levebröd. Det fanns inte många människor fast boenden i Machu Picchu, troligen färre än 1000 personer, men under isolerade förhållande krävdes mat även för talrika besökare. Varje markplätt fick därför odlas upp väl dränerad undertill med ett skikt av makadam (krossad sten) som hindrade att markras skedde.

Bild 5.8.27 – Lägerplats no 3. Efter ett tag lärde jag mig noga at sätta upp tältet i god tid för kl. 17.30 då solen försvann på några minuter (det blev mörk direkt, inom 10 min.). Första kvällen hade jag saltbrist ett tag så allt blev en röra innan jag fann tabletterna. Skanskas läkare hade varnat för saltbrist, men då den kom, var det svårt att tänka klart.

Bild 5.8.28 – Snabb solnedgång över berget S:ta Veronica vid ca kl. 17.30.

Bild 5.8.29 – Kokplats, tält och vattendunk - nödvändigt i packningen.

Bild 5.8.30 – Plats för heligt bad inför Machu Picchu.

Bild 5.8.31 – Inkaleden var uthuggen i bergets branta stup mot Rio Urubamba.

Bild 5.8.32 – Ca 800 m fritt fall under borttagbara stockar ned i Rio Urubamba.

Bild 5.8.33 – Suptropiskt terräng i brant sluttning mot Machu Picchu.

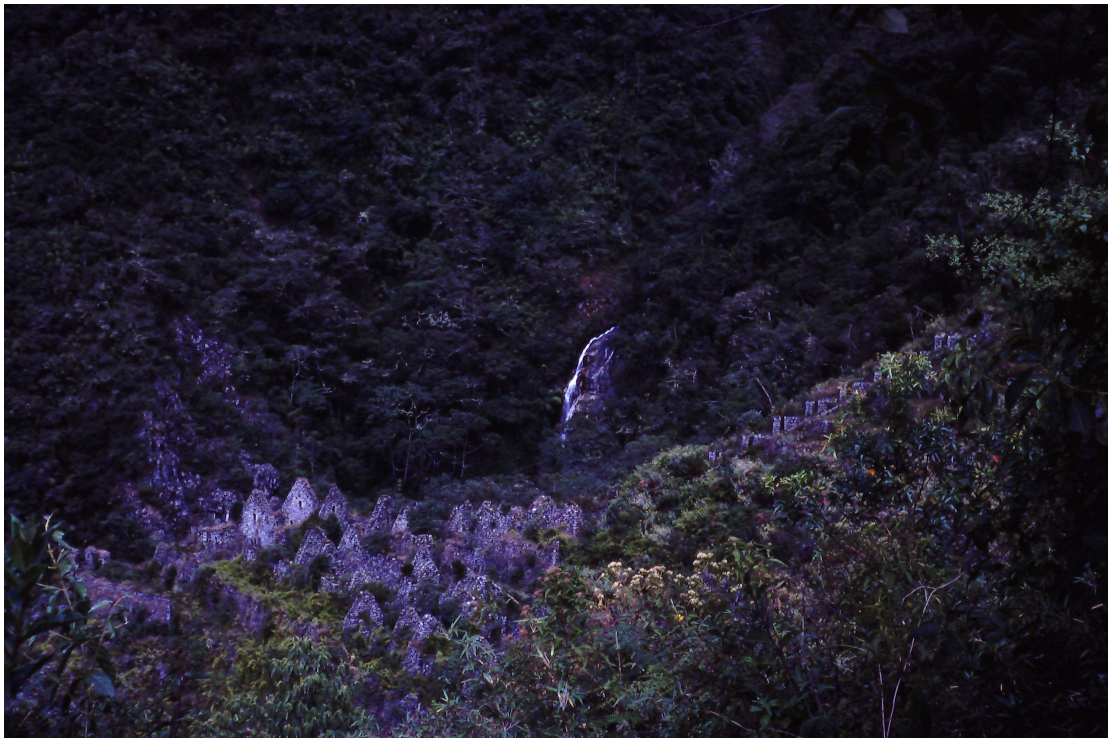

Bild 5.8.34 – Ruiner vid Wiñaywayna med vattenfall i fonden.

Bild 5.8.35 – Inkaruiner med trappa på den heliga platsen Wiñaywayna.

Bild 5.8.36 – Rester av Wiñaywaynahus intill trappa.

Bild 5.8.37 – Sadeltak skyddade mot häftiga regn (då takläggningen fanns på plats).

Bild 5.8.38 – Raka balkar eftersom inkaindianer, likt grekerna, inte kunde slå bågvalv.

Bild 5.8.39 – Inbjudande trappsteg i en fingerad dörröppning.....

Bild 5.8.40 – …..med hänförande utsikt ……

Bild 5.8.41 – ….. slutar i en 800 m:s hög ättestupa ned i Rio Urubamba.

Bild 5.8.42 – Nytt farligt stockstopp väntar med klippa ovanför, som tog i ryggsäcken.

Bild 5.8.43 – Ett enda felsteg på stockarna slutar 800 m nedåt där järnvägen syns.

Bild 5.8.44 – Svindlande höjder några steg ut i slänten med Rio Urubamba i fonden. Inför Inkaleden fanns det inga varningsskyltar eller dylikt för de farliga passagerna under leden utan det vara bara att ”gilla läget”. Många hade nog avstått om de känt till farorna.

Bild 5.8.45 – Urubambafloden ca 800 m nedåt.

Bild 5.8.46 – Urubambafloden syns igen ca 800 m nedåt. Från och till kom det små grupper på 4-5 personer med guide, bärare och kock samt ett par personer som gick med lätta ben utan packning. Grupperna verkade mest intresserade av att avverka leden på kortast möjligt tid utan att sök uppleva den vilda naturens outtömliga prakt och lugn.

Bild 5.8.47 – Sluttningsstup mot floden hindrade, på Inkatiden, tillträde nedifrån.

Bild 5.8.48 – Ett par vandrare med lätt packning kom på rad inför Inti Punku, Solporten.

5.9 Machu Picchu, 1982

Inkaväldets hemliga och heliga stad Machu Picchu doldes för de spanska erövrarna som förgäves sökte den under 100-tals år, för att bli återupptäckt av Hiram Bingham 1912. Inte förrän 1948 fanns en väg ned till Urubambafloden. Tillträde till Machu Picchu skedde före dess på Inkaleden, en med fort och försåt säkrad tillfart, som bara var känd av de som bodde i Machu Picchu, försåt stegvis längs bergskammen på Inkaleden, Bild 5.9.1-2. Efter Binghams upptäckt skedde utgrävningar och registrering av arkeologiska fynd varav en del nog såldes för att bekosta utgrävningarna, som var brukligt på den tiden, t.ex. i Egypten, samt finns en hel del nog på Yale, Hiram Binghams universitet i USA. År 1981 utsågs Machu Picchu till Perus nationalklenod. Sedan 1983 tillhör Machu Picchu världsarvet, samt är Machu Picchu numera invalt, som ett av jordens sju nya underverk.

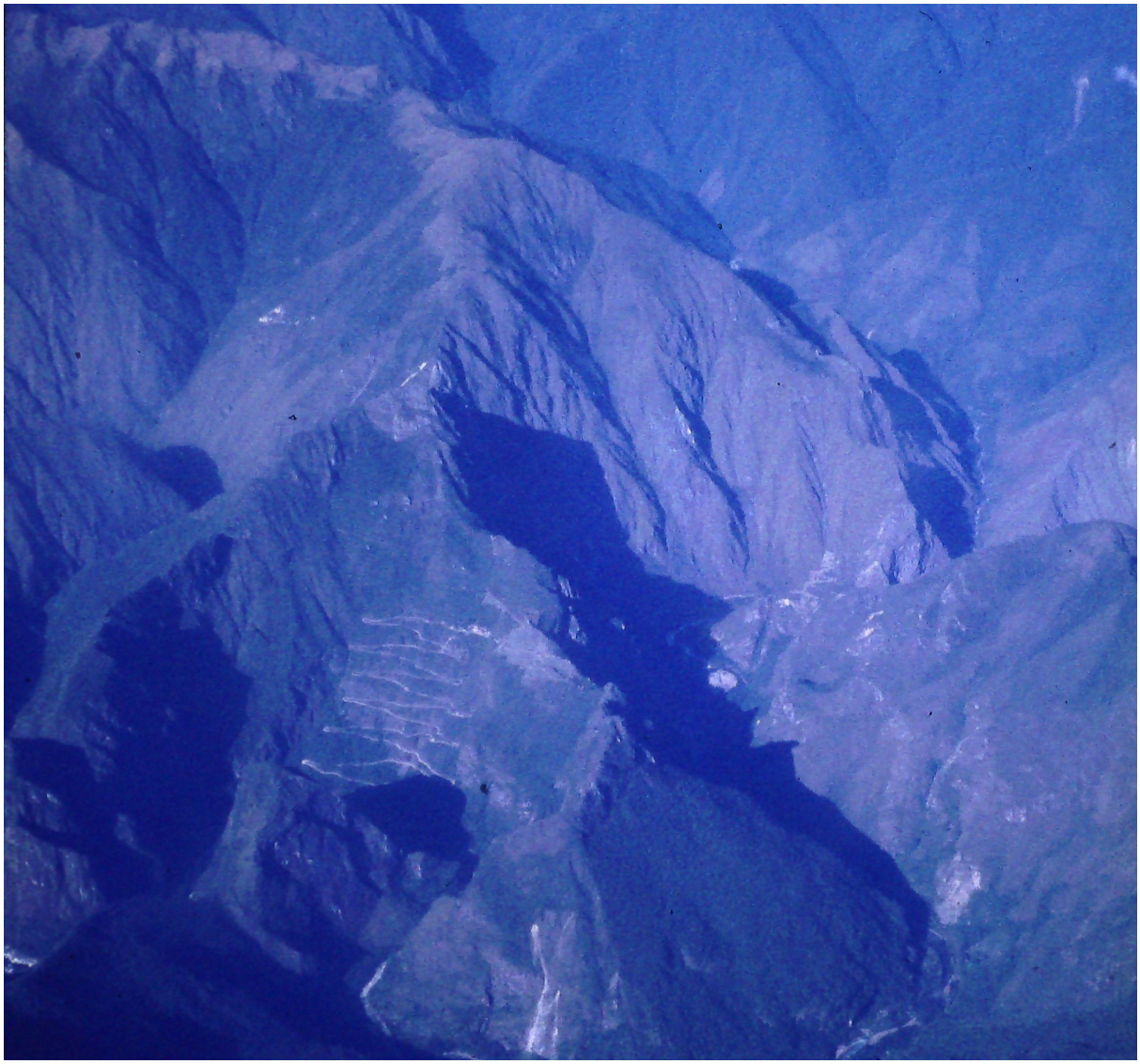

Bild 5.9.1 – Flygbild av Machu Picchu efter avfärd från Cusco. Piloten tipsade om vyn strax efter avfärd och jag råkade ha min kamera Rollei 35 i beredskap. Inkaleden ankommer på bergskammen i övre delen av bilden. Wiñaywaynahusen till vänster, Inti Punku, mitt i övre delen, Huayna Picchu mitt i bilden, samt serpentinväg ned till Urubamba floden. Serpentinvägen kan dock på sikt medföra att Machu Picchu rasar ned i Urubambafloden liksom ett kraftverksbygge under Machu Picchu med tunnelöppningar rakt under Machu Picchu. Machu Picchu i sig självt ligger på ett valdränerat skikt som hindrar att för högt porvattentryck byggs upp men så är nog inte fallet för serpentinvägen. Om för högt porvattentryck uppstår i jorden under serpentinvägen börjar jorden flyta och då kan hela Machu Picchu som en stenkaka dras med ned i floden.

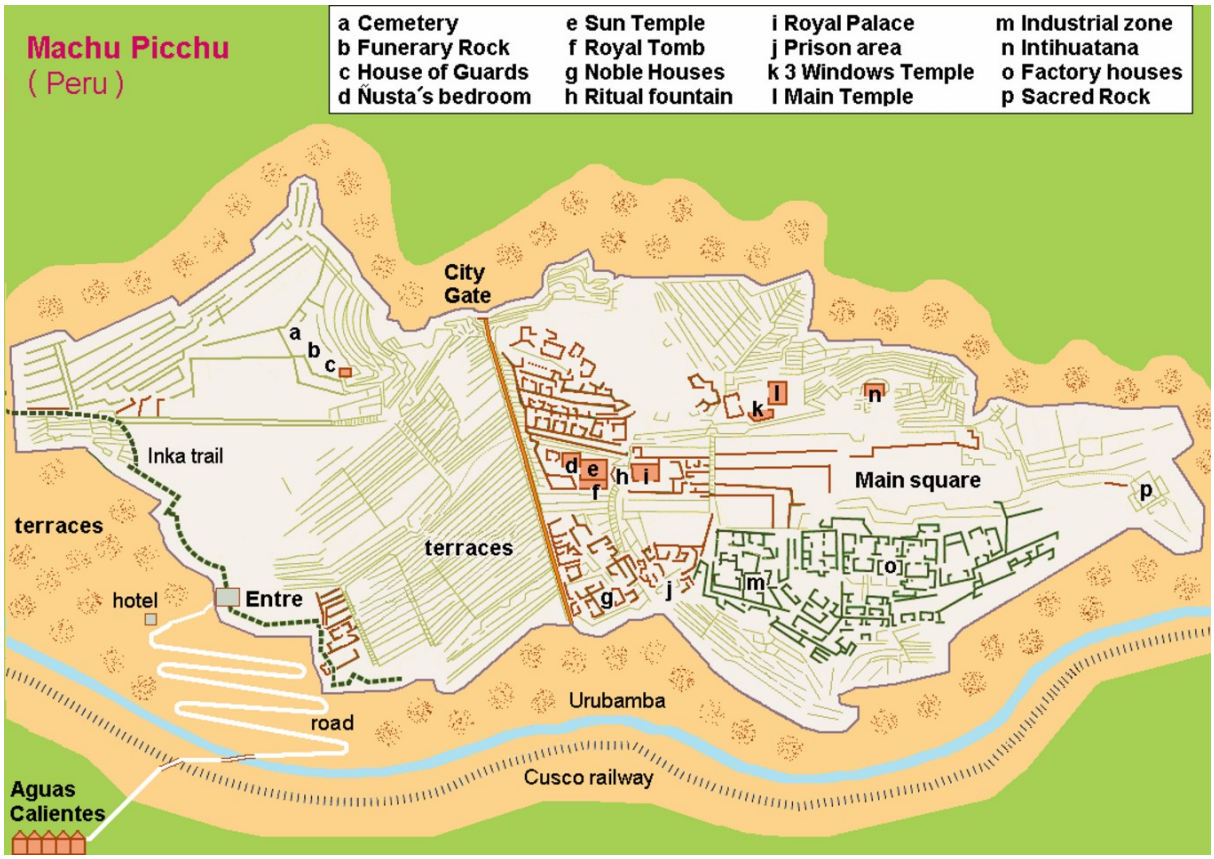

Bild 5.9.2 – Karta över Machu Picchu.

Bild 5.9.3 – Inti Punku – Sun Gate, Solporten, kontrollpunkt av besökare under Inkatiden

Bild 5.9.4 – Tältplats no 4 i Inti Punku utan vatten - dropparna var dyra (byttes mot öl). Det var dock inte alla som kunde få vatten av mig utan de fick gå ned till Machu Picchu. På ”min” sida att Inti Punku tältade de som hade fått vatten av mig – på andra sidan de som blev utan. Stämningen var dock god och förväntansfull inför nästa dag.

Bild 5.9.5 – Machu Picchu i gryningen.

Bild 5.9.6 – Machu Picchu efter frukost.

Bild 5.9.7 – Urubambafloden ca 700 m nedåt.

Bild 5.9.8 – Det gällde att komma igång tidigt för att hinna med tåget till Cusco.

Bild 5.9.9 – Helig sten alternativt begravningsplats t.v., - berget Huyana Picchu t.h.

Bild 5.9.10 – Machu Picchu med stadsmur, soltempel, torg och terrasser.

Bild 5.9.11 – Tortyrkammare och heligt altare alternativt begravningssten och torkhus, högst upp i Machu Picchu.

Bild 5.9.12 – Tortyrkammare och heligt altare alternativt begravningssten och torkhus.

Bild 5.9.13 – Baksidan av Machu Picchu stupade också brant ned i Urubambafloden.

Bild 5.9.14 - Machu Picchus torg. Totalt bodde ca 1 000 människor i Machu Picchu.

Bild 5.9.15 - Machu Picchus stadsmur.

Bild 5.9.16 – Astronomisk kalendersten, Inti Watana, där solens och månens positioner fastställdes. Observera den exakta passformen mellan stenar, som slipades efterhand.

Bild 5.9.17 – Tre-fönstren-templet, Solen-Månen- Inkan.

Bild 5.9.18 – Exakt sammanslipade stenar i Tre-fönstren-templet, Solen-Månen- Inkan.

Bild 5.9.19 – Solen, Månen och Inkan var Inkareligionens heliga symboler.

Bild 5.9.20 - Machu Picchus torg.

Bild 5.9.21 – Moderna gräsklippare, får.

Bild 5.9.22 – Dränerade terrasser hindrar skred dvs. närmast berget fanns makadam.

Bild 5.9.23 - Machu Picchus terrasser och torg.

Bild 5.9.24 – Svindlande vyer ned i Urubambafloden.

Bild 5.9.25 – Soltemplet – prästens hus, av perfekt sammanslipad sten.

Bild 5.9.26 – Urubambafloden i fonden av Soltemplet – prästens hus.

Bild 5.9.27 – Jordbävningssäkert, fogningsfritt slipad sten i Soltemplet – prästens hus.

Bild 5.9.28 – Dräneringskanaler i golvet.

Bild 5.9.29 – Toppen av Huayna Picchu.

Bild 5.9.30 – Huyana Picchu, ca 400 m över torget i Machu Picchu.

Bild 5.9.31 – Utblick från Huyana Picchu, ca 800 m över Urubambafloden till höger.

Bild 5.9.32 – Kraftverksbygge nedanför Machu Picchu utgör ett hot mot Machu Picchus goda bestånd, då stödet för den sluttande, antika byggnationen, raseras underifrån vid Urubambafloden varvid hela Machu Picchu kan glida ned i floden på det dränerande makadamlagret.